

РЕШЕНИЕ

№ 28208

гр. София, 13.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 10 състав, в
публично заседание на 11.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариета Райкова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **5260** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 10а, ал. 4 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ).

Делото е образувано по депозирана жалба на С. С., [дата на раждане] в Т. Т., П., Република И. с паспорт № В., издаден на 09.11.2023 г., гражданин на Р. И., чрез адв. П. А., срещу Отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване, издаден на 03.04.2026 г. от консулско длъжностно лице в Посолството на Република България в Д., Република И., с който на основание чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от Закон за чужденците в Република България (ЗЧРБ) е отказано издаване на виза за дългосрочно пребиваване, вид „D“.

В жалбата са изложени аргументи, че оспореният акт е незаконосъобразен и необоснован, издаден при допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалноправни разпоредби и целта на закона. Твърди се, че с издаденият административен акт се засягат в значителна степен правата на жалбоподателя, защитени от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи. На следващо място е посочено, че акта не е мотивиран, при кандидатстването за издаване на виза са представени всички необходими документи, но въпреки това издаването на виза за дългосрочно пребиваване е отказано. Моли съда да отмени административният акт. Претендират се присъждането на разноски.

В съдебно заседание - жалбоподателя С. С., редовно уведомен, представлява се от адв. А. с приложено по делото пълномощно. Моли съда да уважи жалбата по изложените съображения в нея. Излага становище, че акта е издаден въз основа на хипотетични предположения на органа.

Претендира адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 2, във вр. с ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата.

Ответникът - консул на консулската служба в Посолството на Република България в Д., Република И., чрез Министерство на външните работи (МВнР), редовно уведомен, не се явява, не се представлява.

Софийска градска прокуратура – редовно уведомена, не изпраща представител, не взема становище по основателността на жалбата.

Административен съд София-град, III отделение, 10 състав, след като обсъди доводите на страните и прецени събраните доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

На 02.02.2026 г. С. С., [дата на раждане] в Т. Т., П., Република И., е подал заявление с № 26000912, с което е кандидатствал за издаване на виза за дългосрочно пребиваване. Към заявлението са представени следните документи: национален паспорт, издаден от компетентните власти в И.; застрахователна полица за медицински разходи, свидетелство за съдимост, доказателство за адрес в Република България, данни за полет, трудов договор, удостоверение за банков баланс.

По делото е приложено писмо с рег. № 536400-113119 от 11.12.2025 г. на Дирекция „Миграция“ при МВР, видно от което жалбоподателят С. С. има предоставен достъп до пазара на труда на основание чл. 24и от ЗЧРБ за срок от 3 години и следва да подаде заявление за издаване на виза „D“.

На 03.04.2026 г. е постановен обжалваният в настоящето производство отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване тип „D“ от Г. Г., консулско длъжностно лице в Посолството на Република България в Д., Република И.. Като правно основание в отказа са посочени разпоредбите на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ, а в допълнителни бележки е посочено – при направените проверки е установено явно разминаване между подписа на апликанта в предварителния трудов договор и в националния му паспорт. Горното от една страна предполагало неразбиране от кандидата условията на труд и изискванията за длъжността, а от друга – водело до нищожност на самия трудов договор; целта и условията на планирания престой не са обосновани, предоставени са подправени документи с цел формално изпълнение на изискванията на ЗЧРБ.

Представените по делото данни относно възможността кандидатът да представлява заплаха за националната сигурност са отрицателни.

Административен съд София-град, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима. Подадена е срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21 от АПК. Отказите за издаване на виза за дългосрочно пребиваване тип „D“ по правило не подлежат на съдебен контрол, но разпоредбата на чл. 10а, ал. 4 от ЗЧРБ допуска съдебно оспорване, когато се твърди засягане на основни права и свободи по ЕКПЧ. В случая жалбоподателят изрично навежда доводи за нарушение на чл. 8 от ЕКПЧОС, тъй като отказът засяга правото на личен и семеен живот, както и на чл. 14 от ЕКПЧ като се нарушава забраната за дискриминация основана на национален произход.

Оспореният отказ е издаден на 03.04.2026 г., връчен на 09.04.2026г., а жалбата е подадена в Административен съд София-град на 22.04.2026 г., поради което съдът приема, че е подадена в срока по чл.149, ал.1 от АПК, поради което следва да бъде разгледана по същество.

Жалбата е процесуално допустима.

Подадена е от лице с правен интерес срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21 АПК. Макар отказите за издаване на виза за дългосрочно пребиваване по правило да не подлежат на съдебен контрол, в разпоредбата на чл. 10а, ал. 4 ЗЧРБ законодателят е предвидил възможност за съдебно оспорване, когато се твърди засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи. В случая жалбоподателят изрично поддържа, че отказът засяга неговото право на зачитане на личния живот по чл. 8 ЕКПЧ, доколкото пречатства реализацията на законно предоставената му възможност да упражнява трудова дейност в Република България, както и че е постановен в нарушение на принципа за недопускане на дискриминация по чл. 14 ЕКПЧ. Следователно жалбата попада в приложното поле на чл. 10а, ал. 4 ЗЧРБ и е процесуално допустима.

Оспореният отказ е постановен на 03.04.2026 г., съобщен е на жалбоподателя на 09.04.2026г., а жалбата е подадена на 22.04.2026 г., поради което е депозирана в законоустановения срок по чл. 149, ал. 1 АПК.

Разгледана по същество, жалбата е основателна. Съгласно чл. 9г, ал. 1 ЗЧРБ оправомощените длъжностни лица в Министерството на външните работи, дипломатическите и консулските представителства на Република България в чужбина и органите за граничен контрол постановяват решения за издаване или отказ за издаване на визи. В случая отказът е постановен от консулско длъжностно лице в Посолството на Република България в Д., оправомощено съгласно представените по делото Заповед № 95-00-26/16.01.2025 г. на министъра на външните работи и Заповед № 19/23.09.2025 г. на ръководителя на консулската служба. Следователно административният акт е издаден от материално и териториално компетентен орган.

Независимо от това съдът намира, че отказът е незаконосъобразен поради допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, нарушение на установената форма и неправилно приложение на материалния закон.

Съгласно чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК всеки индивидуален административен акт следва да съдържа фактическите и правните основания за неговото постановяване. Аналогично изискване се съдържа и в чл. 34, ал. 1 НУРИВОВР, съгласно който във формуляра за отказ следва да бъдат вписани мотивите, обосноваващи приложението на съответното законово основание. Изискването за мотивиране не представлява формалност, а гаранция за законосъобразното упражняване на административната власт. Мотивите разкриват вътрешния процес по формиране на волята на административния орган, позволяват на адресата да организира ефективно защитата си и осигуряват възможност на съда да извърши реален контрол за законосъобразност. Липсата на достатъчно конкретни мотиви винаги представлява съществено нарушение на административнопроизводствените правила и самостоятелно основание за отмяна на административния акт.

В процесния случай в отказа са посочени правните основания по чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 ЗЧРБ, без същите да бъдат изпълнени с конкретно фактическо съдържание. По отношение на чл. 10, ал. 1, т. 17 ЗЧРБ административният орган е приел, че целта и условията на пребиваването не били обосновани, но не е изложил кои конкретни факти са обусловили този извод. Не е анализирано нито едно от представените към заявлението доказателства, нито е посочено защо същите не установяват декларираната цел на пребиваването. По делото безспорно се установява, че към заявлението са представени всички изискуеми документи – валиден национален паспорт, медицинска застраховка, свидетелство за съдимост, доказателства за адрес, предварителен трудов договор, удостоверение за банкови средства и останалите документи, предвидени в закона и подзаконовата нормативна уредба. Съществено е обстоятелството, че още преди подаване на

заявлението жалбоподателят е получил разрешение за достъп до пазара на труда по чл. 24и ЗЧРБ за срок от три години. Това разрешение е постановено след провеждане на самостоятелна административна процедура с участие на Дирекция „Миграция“, Агенцията по заетостта и ДАНС. Макар предоставянето на достъп до пазара на труда само по себе си да не обвързва консулския орган с издаването на виза, то представлява съществено доказателство относно реалността на заявената цел на пребиваването. При тези данни административният орган е следвало да изложи убедителни съображения защо приема обратното, каквито в случая напълно липсват.

Неоснователно е приложено и основаниято по чл. 10, ал. 1, т. 23 ЗЧРБ. Единственото фактическо обстоятелство, на което се позовава административният орган, е твърдяното различие между подписа върху предварителния трудов договор и подписа в националния паспорт на кандидата. Само по себе си подобно различие не обосновава извод, че е представен документ с невярно съдържание или че заявителят е декларирал неверни данни. По делото липсват каквито и да било доказателства, че трудовият договор е неистински, че е подправен или че съдържа неверни данни. Не е назначена графологична експертиза, не са събрани сведения от работодателя, нито са извършени други процесуални действия за установяване на автентичността на документа. Изводът на административния орган почива единствено на предположение, което не може да замести доказването на релевантните факти. Още по-малко от предполагаемото различие в подписите може да се направи извод, че кандидатът не е разбирал съдържанието на трудовия договор или че договорът е нищожен. Подобни съображения представляват правни предположения, които не почиват на установени по делото факти и излизат извън компетентността на консулския орган при преценката по визовото производство.

Не се установява и наличие на други данни, които да поставят под съмнение достоверността на представените документи. Напротив, по делото е приобщена информация от компетентните служби, включително класифицираната информация, предоставена от ДАНС, от която не се установява жалбоподателят да представлява заплахата за националната сигурност, общественения ред или международните отношения на Република България.

При това положение съдът приема, че административният орган не е изпълнил доказателствената тежест по чл. 170, ал. 1 АПК да установи наличието на фактическите предпоставки за приложение на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 ЗЧРБ. Изложените в отказа мотиви не представляват анализ на конкретните факти по случая, а съдържат единствено декларативно възпроизвеждане на законовите основания. Липсва обсъждане на събраните доказателства, липсва съпоставка между тях и приложимите материалноправни норми, както и ясно изложение защо административният орган приема, че предпоставките на закона са осъществени. Подобен подход пречатства осъществяването на ефективен съдебен контрол и води до незаконосъобразност на административния акт.

По тези съображения съдът намира, че оспореният отказ следва да бъде отменен като постановен при нарушение на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК, в противоречие с материалноправните разпоредби на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 ЗЧРБ и при неизяснена фактическа обстановка. Предвид естеството на административния акт съдът не разполага с правомощие да разреши спора по същество чрез постановяване на акт, заместващ волята на административния орган. Поради това и на основание чл. 173, ал. 2 АПК административната преписка следва да бъде върната на компетентния орган за ново произнасяне, при съобразяване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото решение.

При този изход на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК жалбоподателят има право

на разноси, такива се претендират от процесуалния представител на жалбоподателя в размер на заплатената държавна такса - 5.11 евро, разходите по фактура за превод на документи на български език - 99.60 евро. Отделно от горното адвокатът претендира определянето на адвокатско възнаграждение за предоставена правна защита и съдействие по представен договор по смисъла на чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата. По силата на чл. 38, ал. 1 от Закона за адвокатурата, адвокатът или адвокатът от Европейския съюз може да оказва безплатно правно съдействие и защита на лица, които имат право на издръжка, материално затруднени лица, роднини, близки или на друг юрист, като в случаите по ал. 1, ако в съответното производство насрещната страна носи отговорност за разноси, адвокатът или адвокатът от Европейския съюз има право на адвокатско възнаграждение. Настоящият съдебен състав като съобрази Решение на Съда на Европейския съюз от 25 януари 2024 г. по дело C-438/22 и критериите, посочени в разпоредбата на чл. 36, ал. 3 от Закона за адвокатурата, приложима на основание чл. 38, ал. 2, изречение второ и параграф 21, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на ЗА, както и правилото на чл. 8, ал. 3 от Наредбата за възнаграждения за адвокатска работа, намира, че в полза на адвоката следва да се присъди адвокатско възнаграждение в размер на 511.29 евро (1 000.00 лева) или ответникът следва да бъде осъден да заплати разноси в общ размер на 616.00 евро.

По делото е представен договор за правна защита и съдействие, сключен между жалбоподателя и адв. А. Й., от който се установява, че правната помощ е предоставена безплатно на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА. Ето защо възнаграждението по чл. 38, ал. 2 ЗА следва да бъде присъдено в полза на адв. Й., независимо че в проведеното открито съдебно заседание процесуалното представителство е осъществено от адв. А., действаща въз основа на представеното по делото пълномощно.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 1, пр. 1, във връзка с чл. 173, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, Трето отделение, 10-ти състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на С. С. Отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване, издаден на 03.04.2026г. от Г. Г., консулско длъжностно лице в Посолството на Република България в Д., Република И., с който на основание чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от Закон за чужденците в Република България е отказано издаване на виза за дългосрочно пребиваване, вид „D“.

ОСЪЖДА Министерство на външните работи да заплати на С. С., [дата на раждане] в Т. Т., П., Република И., с паспорт № В., издаден на 09.11.2023 г., гражданин на Република И., сторените по делото съдебни разноси в общ размер на 104.71 евро.

ОСЪЖДА Министерство на външните работи да заплати на адвокат А. А. Й. с личен номер [ЕГН], адвокатско възнаграждение в размер на 511.29 евро.

ВРЪЩА делото като преписка на административния орган за ново разглеждане на заявление за издаване на виза, при съблюдаване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящето решение.

Решението подлежи на обжалване в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България.

